

PEFC-STANDARDITYÖRYHMÄN 17. KOKOUS

Aika: 7.12.2020 klo 12.00–16.00

Paikka: Etäkokous

Läsnä:	Paavo Pelkonen	Kokouksen puheenjohtaja
	Tage Fredriksson	Bioenergia ry
	Taina Ihaksi	ELY-keskus
	Marko Syrjälä	EPM Metsä
	Pauli Sibakov	Eteläisen-Suomen yhteismetsät ry
	Antti Kilpeläinen	Itä-Suomen yliopisto
	Juha Ruuska	Joulupuuseura ry
	Jenny Fredriksson	Kalatalouden Keskusliitto ry
	Maria Nyström	Kestävän Metsätalouden Yhdistys ry
	Harri Palo	Kirkkohallitus
	Lauri Hyytiäinen	Koneyrittäjät ry
	Lea Jylhä	Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
	Eine Rosenberg-Riihimäki	Maanomistajain Liitto ry
	Karoliina Kärkäs	Loimua Oy
	Jukka Sippola	Loimu ry
	Vesa Koskikallio	METO – Kuntien metsäasiantuntijat ry
	Erkki Eteläaho	METO – Metsäalan asiantuntijat ry
	Tuomo Turunen	METO – Metsäalan Yrittäjät ry
	Janne Soimasuo	Metsä Group
	Kari Palojärvi	Metsäalan Kuljetusyrittäjät ry
	Antti Otsamo	Metsähallitus
	Ville Manner	Metsäkoulutus ry
	Petri Pajunen	Metsänhoitoyhdistysten palvelu MHYP Oy
	Tiina Vuoristo	Metsäteollisuus ry / Puusepännteollisuus ry
	Matti Heikkilä	MTK Metsävaltuuskunta
	Helena Taskinen	Museovirasto
	Maaren Angeli	Paliskuntain yhdistys
	Sarita Kämäräinen	Saamelaiskäräjät
	Juha Rutanen	Suomen luontoyrittäjyysverkosto ry
	Jarkko Partanen	Suomen metsäkeskus
	Ere Grenfors	Suomen Metsästäjäliitto ry
	Marko Svensberg	Suomen Riistakeskus
	Kimmo Syrjänen	Suomen ympäristökeskus
	Viktor Harvio	Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf
	Jukka Miettinen	Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
	Jari Sirviö	Teollisuusliitto
	Heikki Myöhänen	Tornator Oyj
	Laura Lahtinen	Tuote- ja palvelukaupan yhdistys ETU ry
	Tuomas Kara	UPM Kymmene Oyj Metsä
	Auvo Kaivola	PEFC Suomi – Suomen Metsäsertifiointi ry, asiantuntijajäsen
	Jenni Kylmäaho	PEFC Suomi – Suomen Metsäsertifiointi ry, asiantuntijajäsen
	Hannes Pasanen	Tapio Palvelut Oy, kokouksen sihteeri

1) Kokouksen avaaminen ja läsnäolijoiden toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.07. Todettiin, että läsnäolijat kirjataan Teams-kokouksen osallistujalistaan perustuen.

Puheenjohtaja toi esiin, että tässä kokouksessa on tavoitteena saada avoinna olevat kriteerit käsiteltyä ja saavuttaa yhteisymmärrys standardiluonnoksen hyväksymisestä. Puheenjohtaja kertasi standardityöryhmän toimintaa. Todettiin seuraavat asiat:

- PEFC Suomi käynnisti PEFC FI -kriteerien tarkistustyön 12.3.2019 kutsumalla tunnistamansa metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä kiinnostuneet tahot mukaan metsäsertifioinnin standardityöryhmään. Standardityöryhmän perustamiskokous pidettiin 5.6.2019. Mukana työssä on ollut kaikkiaan 65 organisaatiota.
- Standardityöryhmällä on ollut ennen tänään 7.12.2020 pidettävää kokousta yhteensä 16 ja työvaliokunnalla 24 kokousta. Lisäksi kokoontumisia on ollut seuraavilla erillisillä alatyöryhmillä: 1) ilmasto- ja suoasiat, 2) muualla kuin metsissä kasvavat puut, 3) kriteerit 21–24 ja 4) monimuotoisuutta koskevat vaatimukset.
- Prosessin aikana on toteutettu kaksi 30 päivää kestänyttä kommentointikierrosta. Lisäksi kommentteja on toimitettu standardityöryhmälle kommentointikierrosten ulkopuolella. Kaikki kommentit on käsitelty erikseen työvaliokunnassa ja standardityöryhmän kokouksissa. Käsittelyn tulokset on sisällytetty pöytäkirjoihin.
- Työn aikana PEFC Suomi on toimittanut standardityöryhmän käyttöön asiantuntijaselvityksen, jossa arvioidaan standardiluonnokseen esitettyjen muutosten (kriteerit 11, 14 ja 17) taloudellisia, puuntuotannollisia sekä monimuotoisuutta ja vesiensuojelua koskevia vaikutuksia.

2) Edellisen kokouksen pöytäkirja

Todettiin, että edellisen kokouksen pöytäkirjaan on esitetty täsmennyksiä, jotka on toimitettu standardityöryhmälle ennen kokousta.

Hyväksyttiin standardityöryhmän 16. kokouksen 24.11.2020 pöytäkirja siihen kokousmateriaaleissa esitetyin täsmennyksin.

3) Standardiluonnoksen toisen kuulemiskierroksen kommentit

Todettiin, että tässä kokouksessa jatketaan standardiluonnoksen toisella kuulemiskierroksella saatujen kommenttien ja edellisissä standardityöryhmän kokouksissa nostettujen kriteerien muutostarpeiden käsittelyä. Kokouksessa käsitellään kriteerit 10, 11, 13, 14, 17, 19, 24 ja 33.

Sihteeri esitteli yhteenvedoa kommentteista ja edellisissä kokouksissa käydyistä keskustelusta. Yhteenvedoon on tuotu lisäksi työvaliokunnan nostamia huomioita sekä työvaliokunnan laatimat esitykset.

Alle on koostettu kuhunkin käsiteltyyn kriteeriin liittyvät työvaliokunnan tätä kokousta varten toimittamat muutosesitykset, kokouksessa käydyssä keskustelun keskeinen sisältö sekä keskustelun perusteella tehdyt kriteerien muutokset. Kokouksen perusteella päivitetty standardiluonnos on lisätty pöytäkirjan liitteeksi (liite 1).

Kriteeriluonnos 10

Työvaliokunnan esitykset:

- Työvaliokunta esittää, että indikaattorin toiseen kappaleeseen lisätään puuttuvat viittaukset kohtaan c ja vesilakiin.
- Työvaliokunta esittää, että kriteeritekstin a-kohdasta poistetaan sana ”metsäisiä”.
- Työvaliokunta esittää, että d-kohdan ojittamattomat korvet -elinympäristön kohta ”...jotka ovat puustoltaan luonnontilaisia³⁰⁾ tai joissa...” muutetaan muotoon ”...jotka ovat puustoltaan eri-ikäisrakenteisia ja joissa...”.

- Samalla määritelmä 30 ”Puustoltaan luonnontilaisella tarkoitetaan korpea, jonka puustoa ei ole käsitelty 60 vuoteen.” esitetään poistettavaksi, koska siihen ei enää viitata tekstissä.
- Työvaliokunta esittää, että puustoltaan vanhojen metsien vallitsevan puuston ikäraja muutetaan Etelä-Suomessa 160 vuodesta 140 vuoteen.
- Työvaliokunta esittää, että määritelmiin lisätään seuraava määritelmä:
”Luonnontilaisen enintään kymmenen hehtaarin suuruisen fladan, kluuvijärven tai lähteen taikka muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevan noron tai enintään yhden hehtaarin suuruisen lammen tai järven luonnontilan vaarantaminen on kielletty.”
 - Määritelmään viitataan kriteeritekstin c-kohdassa.
- Työvaliokunta esittää, että kriteeritekstin viimeinen kappale muotoillaan seuraavasti:
”Mikäli tässä kriteerissä tarkoitettujen arvokkaiden elinympäristöjen pinta-alaosuus on yli viisi prosenttia metsänomistajan omistaman ja sertifiointiin piiriin kuuluvan metsä- ja kitumaan pinta-alasta, voidaan kohteita vähimmäispinta-alaosuuden ylimentäältä osalta jättää edellä esitettyjen toimenpiderajoitusten ulkopuolelle, lukuun ottamatta valtion ja julkisyhteisöjen maita”.

Keskusteltiin kriteeriin liittyvistä muutostarpeista. Tuotiin esiin seuraavia huomioita ja esityksiä:

Kriteeritekstin viimeinen kappale

- Metsähallitus toi esiin, ettei hyväksy työvaliokunnan esittämää kirjausta, jossa valtiolle asetetaan muille asetetuista vaatimuksista poikkeavia vaatimuksia. Vaatimusten tulee olla samanlaisia toimijasta riippumatta.
- Tuotiin esiin, että työvaliokunnan esityksen tarkoitus on kohtuullistaa yksittäiselle maanomistajalle koituvia kustannuksia. Ilman esitettyä pinta-alaosuuden rajoitetta puuntuotantoon käytettävissä olevien metsien osuus yksittäisen metsänomistajan metsäpinta-alasta voi pienentyä huomattavasti ja yksittäiselle maanomistajalle voi koitua merkittäviä kustannuksia, jopa 50 % hakattavan puuston arvosta. Tämä ei ole kestävän metsätalouden standardille asetettujen periaatteiden mukaista, koska tällöin vaatimus taloudellisesta ja sosiaalisesta kestävydestä ei toteudu. Mikäli valtiolle ei aseteta erilaisia vaatimuksia, tulee muotoilla uusi kirjaus, joka kohtuullistaa vaatimusta yksittäisten metsänomistajien osalta.
- Tuotiin esiin, että mikäli yksittäiselle metsänomistajalle koituu vaatimuksista kohtuuttomia kustannuksia, niiden kompensoiminen kuuluisi valtion tehtäväksi.
 - Todettiin, että valtion korvausjärjestelmää kustannusten korvaamiseksi ei ole, eikä standardityössä voida sellaista laatia.
- Esitettiin seuraavaa muotoilua kriteeritekstin viimeiseen kappaleeseen: ”Mikäli kohdan c) puustoltaan vanhojen metsien pinta-alaosuus on yli 5 % metsänomistajan omistaman ja sertifiointiin piiriin kuuluvan metsä- ja kitumaan pinta-alasta, voidaan ko. kohteita tämän vähimmäispinta-alaosuuden yli menevältä osalta jättää toimenpiderajoitusten ulkopuolelle”. Lisäystä perusteltiin sillä, että se kohtuullistaisi yksittäiselle metsänomistajalle koituvaa taloudellista rasitusta. Esitys sai enemmistön kannatusta, mutta sitä myös vastustettiin.
 - Todettiin, että mikäli kriteeriin kirjataan em. esitys, voitaisiin osa puustoltaan vanhojen metsien ominaispiirteiden vaatimuksista palauttaa aikaisempaan muotoon.
- ELY-keskus esitti, että kaikkia osapuolia tyydyttävää ratkaisua vielä etsittäisiin.
- Paliskuntain yhdistys, Saamelaiskäräjät, Suomen ympäristökeskus sekä ELY-keskus toivat esiin, että eivät hyväksy yllä olevaa muotoilua. Paliskuntain yhdistys ja Saamelaiskäräjät toimittivat kokouksen jälkeen asiasta erillisen kirjauksen sisällytettäväksi pöytäkirjaan (liite 2).

Kriteeritekstin d-kohta: 2. Puustoltaan vanhat metsät

- Tuotiin esiin, että puustoltaan vanhojen metsien vaatimukset ovat tiukkoja. Kysyttiin, onko kriteerin mukaisten puustoltaan vanhojen metsien pinta-alasta tietoa saatavilla.

- Tuotiin esiin, että kohteiden pinta-alasta ei ole kattavaa tietoa. Metsäkeskuksen luonnonhoidon laadun seurannassa seurataan kriteerin tarkoittamia kohteita, mutta otanta ei ole kattava. Viime vuonna kohteita oli muutama. Kohteita on seurannan mukaan vähemmän Etelä-Suomessa verrattuna Pohjois-Suomeen.
- Työvaliokunnan esityksen mukainen vallitsevan puuston ikärajan muuttaminen Etelä-Suomessa 160 vuodesta 140 vuoteen sai kannatusta.
- Kokouksessa tuotiin esille, että VMI 9:n mukaan Etelä-Suomessa yli 120 vuotiaista metsistä alle 1,9 % ei ole käsitelty hakkuin 30 vuoteen.
- Esitettiin, että mikäli kriteeritekstiin lisätään 5 % pinta-alaosuuden kohtuullistamiskirjaus, kohteiden ominaispiirteiden määrittelyä olisi tarpeen lyhentää siten, että kohteita tulisi enemmän käytännössä vastaan.
 - Esitettiin, että kohdassa III mainittu puuston käsittelyyn liittyvä vaatimus tulisi laskea 60 vuodesta 30 vuoteen. Esitystä perusteltiin sillä, että tietoa puuston käsittelystä ei voida todentaa, mikäli se on tapahtunut yli 30 vuotta aikaisemmin. Esitys sai kannatusta sillä edellytyksellä, että ikäraja lasketaan Etelä-Suomen osalta, mutta pidetään Pohjois-Suomessa ennallaan.
 - Esitettiin, että kohdan III viimeinen virke voitaisiin poistaa tarpeettomana. Esitys sai kannatusta.
 - Esitettiin, että kohdan IV prosenttilukuja vähennettäisiin viidellä prosentilla, jotta kohteita tulisi maastossa käytännössä enemmän vastaan sekä Etelä- että Pohjois-Suomen osalta. Esitys ei saanut kannatusta.

Kriteeritekstin d-kohta: 2. Ojittamattomat korvet

- Tuotiin esiin, että kohteiden aikaisempi luonnontilaisuuden vaatimus oli ristiriidassa kohteiden käsittelyn kanssa ja työvaliokunnan esitys (”puustoltaan luonnontilaisia” -> ”puustoltaan eri-ikäisrakenteisia”) on tarpeellinen.
- Tuotiin esiin, että yksittäisten puiden poistaminen voi heikentää kohteiden tärkeitä ominaispiirteitä.
 - Esitettiin, että kohteiden tärkeisiin säilytettäviin rakennepiirteisiin tulisi lisätä vanha puusto ja lahoppuusto. Lisäksi kohteiden puuston tulisi olla eri-ikäisrakenteisuuden lisäksi luonnontilaisen kaltaista. Esitys sai kannatusta.
 - Esitettiin, että edellisen lisäyksen myötä kohteiden elävän ja kuolleen puuston kuvauksen väliin voitaisiin palauttaa tai-sana. Esitys sai kannatusta.
 - Esitettiin kohdan viimeiseen virkkeeseen seuraavaa muotoilua: ”Korpien puustoa voidaan käsitellä kasvatushakkuin sekä yksittäisiä puita poistamalla niin, että tärkeimmät ominaispiirteet säilytetään”. Esitys sai kannatusta.

Johtopäätökset:

- Kriteeritekstin a-kohta
 - Poistetaan kuvauksesta sana ”metsäisiä” työvaliokunnan esityksen mukaisesti.
- Kriteeritekstin c-kohta
 - Lisätään vesiluontotyyppien-sanan yhteyteen viittaus määritelmiin ja lisätään tätä vastaava uusi määritelmä seuraavasti: ”Luonnontilaisen enintään kymmenen hehtaarin suuruisen fladan, kluuvijärven tai lähteen taikka muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevan noron tai enintään yhden hehtaarin suuruisen lammen tai järven luonnontilan vaarantaminen on kielletty”.
- Kriteeritekstin d-kohta (ojittamattomien korpien kuvaus)
 - Hyväksyttiin työvaliokunnan esitys ensimmäisen virkkeen muuttamisesta seuraavin täsmennyksin: ”Kriteerin tarkoitamiin elinympäristöihin sisältyvät ojittamattomat²⁹⁾ korvet, jotka eivät lukeudu metsälain 10 §:ssä erityisen tärkeisiin elinympäristöihin, ja jotka ovat puustoltaan luonnontilaisen kaltaisia, eri-ikäisrakenteisia tai joissa kuollutta puustoa on vähintään 20 m³/ha”.
 - Poistetaan määritelmä 30, johon virkkeessä aikaisemmin viitattiin.
 - Muotoillaan viimeinen virke seuraavasti: ”Korpien tärkein säilytettävä ominaispiirre on vanha puusto, lahoppuusto ja pohjaveden pinnan korkea taso, jota ylläpidetään jättämällä kohteet ojittamatta. Korpien puustoa voidaan

käsitellä kasvatushakkuin sekä yksittäisiä puita poistamalla niin, että tärkeimmät ominaispiirteet säilytetään.”

- Kriteeritekstin d-kohta (puustoltaan vanhojen metsien kuvaus)
 - Hyväksyttiin työvaliokunnan esityksen mukaisesti vallitsevan puuston ikärajan muuttaminen Etelä-Suomessa 160 vuodesta 140 vuoteen.
 - Muotoillaan kohdan III ensimmäinen virke seuraavasti: ”Puustoa ei ole käsitelty harsinta-, kasvatus- eikä väljennyshakkuin Etelä-Suomessa 30 vuoteen ja Pohjois-Suomessa 60 vuoteen”.
 - Poistetaan kohdan III viimeinen virke.
- Kriteeritekstin viimeinen virke
 - Työvaliokunnan esitystä ei hyväksytty. Jatketaan keskustelua siitä, millä muotoilulla vaatimus olisi kohtuullinen yksittäisille metsäomistajille kuitenkin niin, että monimuotoisuudeltaan arvokkaimmat kohteet ja niiden rakennepiirteet voidaan turvata.
- Indikaattoriteksti
 - Työvaliokunnan esityksen mukaisesti toiseen kappaleeseen lisätään puuttuvat viittaukset kohtaan c ja vesilakiin.
- Ei muita muutostarpeita.

ELY-keskuksen edustaja toi esille seuraavia huomioita:

- On edelleen epäselvää voivatko ELY-keskukset allekirjoittaa PEFC-standardin. Viranomaiset eivät voi allekirjoittaa standardia, jota markkinoidaan kestäväenä, mutta jolla ei varmisteta lainsäädännön vaatimusten toteuttamista ja jossa ei oteta tutkimustuloksia huomioon. On tullut selväksi, että standardityöryhmässä ainakaan osa ei halua varmistaa lain noudattamista tarkentamalla kriteerejä niin että ennaltaehkäistäisiin lainvastaiset vaikutukset. Erityisesti tämä koskee kriteereitä 11, 17 ja 19. Vaikuttaa siltä, että lain noudattamisen osalta katsotaan kriteerin 10 olevan riittävä. Esimerkkinä voidaan mainita vesilain elinympäristöt ja E-luokan pohjavesialueet. Kriteerissä 10 PEFC-sanktio lainvastaisesta toiminnasta tulee kuitenkin vasta sen jälkeen, kun on olemassa voimassa oleva oikeusistuimen päätös. Kriteeriin 10 riittämiseen vetoaminen siirtää siten vastuun lainvastaisista toimista maanomistajalle, mikä ei ole maanomistajan näkökulmasta sosiaalisesti kestävää. Lisäksi standardi ei edistä EU:n sisäisten ja kansainvälisten sopimusten sekä kansallisten strategioiden tavoitteita. ELY-keskus tiedusteli, kuinka kriteereihin liittyvät mahdolliset eroavat näkökannat voi esittää.

Todettiin, että pöytäkirjaan voidaan tehdä kirjaus eroavasta näkökannasta. Selkeintä on, että asia toimitetaan kirjallisessa muodossa sihteerille. Lisäksi kysyttiin, voiko esim. standardiluonnoksen johdantotekstiin lisätä kirjauksia kriteerien kehittämistarpeista. Todettiin, että harkitaan tulevaisuuden kehittämistarpeiden näkökulman sisällyttämistä johdantotekstiin. Keskustellaan asiasta myöhemmin johdantotekstin käsittelyn yhteydessä.

Kysyttiin, kuinka pitkään standardityöryhmän pöytäkirjat ovat vapaasti saatavilla. Todettiin, että PEFC FI 1006:2014 -standardin mukaisesti pöytäkirjoja säilytetään vähintään 5 vuotta, eli käytännössä seuraavaan kriteeristön tarkistuskertaan saakka. Pöytäkirjojen säilyttämisestä verkossa ei ole tehty päätöksiä.

Kriteeriluonnos 11

Työvaliokunnan esitykset:

- Työvaliokunta esittää, että vaihettumisvyöhykkeellä sallittuihin toimenpiteisiin lisätään johdeojan kaivuu vesiennpalauttamistarkoituksissa ojitusten vuoksi kuivahtaneelle suojelu- tai muulle luonnontilaiselle suolle.
- Työvaliokunta esittää, että indikaattoritekstin kirjaus ”Vähäistä suuremmasta kunnostusojitushankkeesta on tehty vesilain mukainen ilmoitus ELY-keskukselle.” muutetaan muotoon: ”Vähäistä suuremmasta kunnostusojitus- ja

oijutusmätästyshankkeesta, silloin kun vettä johdetaan alapuoliseen vesistöön, on tehty vesilain mukainen ilmoitus ELY-keskukselle”.

Keskusteltiin kriteeriin liittyvistä muutostarpeista. Tuotiin esiin seuraavia huomioita ja esityksiä:

- Tuotiin esiin, että kriteeriä on viety parempaan suuntaan oijitusilmoituskäsittelyn osalta.
- Tuotiin esille, että otsikkoa voisi harkita täydennettäväksi, koska oijutusmätästysten sisällyttäminen kriteeriin koskee myös muita kuin suomensia.
- Tuotiin esiin, että kriteeritekstissä on kirjaus ilmastoystävällisten käytäntöjen edistämisestä. Pyydettiin täsmennystä siihen, kuinka asia on huomioitu indikaattorissa.
 - Tuotiin esiin, että indikaattoritekstin viimeisessä kappaleessa on huomioitu toimenpiteiden ilmastovaikutuksia mm. metsänkäsitelymenetelmien osalta.
- Esitettiin, että määritelmässä 36 olevaan listaan tulee täsmentää kunnostusojitukseen liittyvien toimenpiteiden vaikutus pinta- ja pohjavesien pinnan korkeuteen. Kyseessä on lakisääteinen velvollisuus. Esitys sai kannatusta.

Johtopäätökset:

- Hyväksyttiin työvaliokunnan esitykset.
- Muutetaan määritelmässä 36 olevan listan ensimmäisen kohta seuraavaan muotoon: ”kunnostusojitukseen liittyvien toimenpiteiden vaikutus pinta- ja pohjavesien pinnan korkeuteen”.
- Ei muita muutostarpeita.

Kriteeriluonnos 13

Työvaliokunnan esitykset:

- Työvaliokunta esittää, että määritelmään 41 tehdään seuraavat muutokset:
 - Siirretään kohta ”suojelualueilla tehdyt ennallistamispolto” listan alkuun.
 - Täsmennetään viimeistä virkettä seuraavasti: ”Kulotusten lukumäärään luettaville metsäpaloalueille jätetään korjaamatta hiiltynyttä ja palanutta puuta kriteerin 14 mukaisesti.”

Keskusteltiin kriteeriin liittyvistä muutostarpeista. Tuotiin esiin seuraavia huomioita ja esityksiä:

- Suomen ympäristökeskus toi esiin, että se on esittänyt kriteeriin tavoitetason nostamista ja tiedusteli, miksi suojelualueilla tehdyt poltot voidaan lukea kulotusten lukumäärään.
 - Tuotiin esiin, että metsäpaloista riippuvaisten lajien kannalta ei ole merkitystä, missä poltot toteutetaan.
- ELY-keskus toi esille, että kriteerin otsikko pitäisi muuttaa muotoon ”Luonnonhoidollisia polttoja ja kulotuksia jatketaan”, jolloin se vastaisi paremmin kriteerin sisältöä. Esitetty kriteerin muotoilu ei todellisuudessa edistä palolajien monimuotoisuutta, koska kulotusten määrä jää kauas tutkimusten mukaisesta tarpeesta. Esitys ei saanut kannatusta.
- Tuotiin esiin, että kriteeriin liittyvä vaatimus kulotusten edistämisestä on erilainen muihin standardin vaatimuksiin nähden. Kulotuksia tulee tehdä muusta toiminnasta riippumatta, joten kriteeri asettaa erillisen ja kalliin toimenpidevelvoitteen.
- Todettiin, että Kestävän metsätalouden rahoituslain avulla voitaisiin edistää kulotuksia.
 - Tuotiin esiin, että nykyisessä Kemera-laissa kulotuksia voidaan rahoittaa luonnonhoitohankkeena. Kulotukset ovat melko kalliita hankkeita ja vuosittain on mahdollista rahoittaa muutamia luonnonhoitohankkeena toteutettuja kulotuksia per maakunta. Uudessa Kemera-järjestelmässä on mahdollisesti

erilainen ja kevyempi menettely tuen saamiseksi, mutta asiasta ei ole vielä varmaa tietoa.

- ELY-keskus esitti, että kaikille metsäpaloalueille tulisi jättää hiiltynyttä ja palanutta puuta vähintään kriteerin 14 mukaisesti.
 - Tuotiin esiin, että kriteeri koskee kulotuksia, eikä se sovi yleiseksi paloalueiden korjuuohjeeksi.
 - Tuotiin esiin, että alueita, joita ei lueta kulotusten lukumäärään, ei voida auditoida.
 - Nähtiin tarpeelliseksi täsmentää määritelmää 41, jonka viimeinen virke muotoiltiin seuraavasti: ”Metsäpaloalueille jätetään korjaamatta hiiltynyttä ja palanutta puuta yhteensä vähintään 20 kpl hehtaarille kriteerin 14 mukaisesti, silloin kun sitä on kohteella”.

Johtopäätökset:

- Hyväksyttiin työvaliokunnan esitykset seuraavasti:
 - Määritelmän 41 ensimmäinen virke muotoillaan seuraavasti: ”Kulotusten lukumäärään luetaan suojelualueilla tehdyt ennallistamispolto, paahderinteiden ja säästöpuuryhmien poltot, uudistusalojen kulotukset sekä kaskeamiset ja yli kahden hehtaarin laajuiset metsäpalot”.
 - Työvaliokunnan esitystä määritelmän 41 viimeisen virkkeen muotoilusta täsmennetään seuraavasti: ”Metsäpaloalueille jätetään korjaamatta hiiltynyttä ja palanutta puuta yhteensä vähintään 20 kpl hehtaarille kriteerin 14 mukaisesti, silloin kun sitä on kohteella”.
- Ei muita muutostarpeita.

Kriteeriluonnos 14

Työvaliokunnan esitykset:

- Työvaliokunta esittää, että määritelmään 44 muutetaan kuolleen puuston läpimittarajaksi 20 cm.
- Työvaliokunta esittää, että määritelmän 44 kirjaus ”Tuore metsätuhon seurauksena syntynyt vahingoittunut puu voidaan laskea mukaan siten, että vahingoittuneiden, elävien ja kuolleiden säästettävien puiden kokonaismäärän yhteensä pitää olla vähintään 20 kpl/ha” siirretään indikaattoritekstin ensimmäiseen kappaleeseen.
- Työvaliokunta esittää, että määritelmiin lisätään seuraava kuvaus tekopötkkelöistä: ”Tekopötkkelöt ovat n. 2–5 metrin korkeudelta katkaistavien puiden tyviosia. Tekopötkkelöiksi katkaistaan rinnankorkeusläpimitaltaan vähintään 15 cm paksuja puita.”

Keskusteltiin kriteeriin liittyvistä muutostarpeista. Tuotiin esiin seuraavia huomioita ja esityksiä:

- Esitettiin, että tekopötkkelöitä koskevan vaatimuksen tulisi koskea uudistushakkuita, koska kasvatushakkuissa ei ole välttämättä läpimittavaatimuksen täyttäviä runkoja. Esitys sai kannatusta.
 - Esitettiin täsmennettäväksi, että tekopötkkelöitä suositeltaisiin jätettäväksi kaikissa metsänhoidon työlajeissa.
 - Tuotiin esiin, että standardin hyväksymisen jälkeen laaditaan koulutusmateriaalia, jossa voidaan täsmentää tekopötkkelöiden jättämistä.
- Tuotiin esiin, että tulisi harkita vaatimusta tekopötkkelön latvaosan jättämisestä tekopötkkelön viereen.
 - Tuotiin esiin, että pelkän pötkkelöosan jättäminen kannustaa toimijoita tekopötkkelöiden jättämiseen. Latvaosan jättäminen toisi lisäkustannuksia maanomistajalle.
 - Vaatimusta latvaosan jättämiseksi ei nähty tarpeellisenä.
- Esitettiin, tulisiko elävien säästöpuiden läpimittarajaksi asettaa 20 cm, jolloin elävillä ja kuolleilla säästöpuilla olisi sama läpimittavaatimus.

- Tuotiin esiin, että kriteerissä on tehty standardityön aikana paljon ekologista kestävyyttä edistäviä muutoksia. Muutoksesta aiheutuu metsänomistajille merkittäviä kustannuksia.
- Elävien säästöpuiden läpimittarajaa ei päätetty nostaa.
- Esitettiin, että indikaattoritekstiin tulisi täsmentää kuolleiden puiden ja tekopötkkelöitä koskevien vaatimusten yhteyteen, että vaatimus puiden määrästä on vähimmäistaso. Esitys sai kannatusta.

Johtopäätökset:

- Hyväksyttiin seuraavat työvaliokunnan esitykset:
 - Muutetaan määritelmään 44 kuolleen puuston läpimittarajaksi 20 cm.
 - Siirretään määritelmän 44 kirjaus ”Tuore metsätuhon seurauksena syntynyt vahingoittunut puu voidaan laskea mukaan siten, että vahingoittuneiden, elävien ja kuolleiden säästettävien puiden kokonaismäärän yhteensä pitää olla vähintään 20 kpl/ha.” indikaattoritekstin ensimmäiseen kappaleeseen.
- Hyväksytään työvaliokunnan esitys tekopötkkelöitä koskevan määritelmän lisäämisestä, mutta täsmennetään sitä seuraavasti: ”Tekopötkkelöt ovat n. 2–5 metrin korkeudelta katkaistavien puiden tyviosia. Uudistushakkuissa tekopötkkelöiksi katkaistaan rinnankorkeusläpimitaltaan vähintään 15 cm paksuja puita.”
- Täsmennetään indikaattoritekstin ensimmäiseen kappaleeseen kuolleiden puiden ja tekopötkkelöitä koskevien vaatimusten yhteyteen, että vaatimus puiden määrästä on vähimmäistaso.
- Ei muita muutostarpeita.

Kriteeriluonnos 17

Työvaliokunnan esitykset:

- Työvaliokunta esittää, että kriteeritekstin kolmas kappale korvataan seuraavalla muotoilulla: ”Uomaltaan alle 2 m leveiden ojamaisten, suoristettujen ja perattujen purojen suojakaista on vähintään 5 m. Suojakaistoilta runkopuut voidaan poistaa. Suojakaistan muut vaatimukset ovat voimassa.”
- Työvaliokunta esittää, että kriteeritekstiin (viides kappale) lisätään seuraava noroja koskeva kirjaus: ”Norojen läheisyydessä toimitaan kriteerin 10 vaatimusten mukaisesti.”
 - Kirjauksessa viitataan kriteerin 10 vesilain vesiluontotyyppien määritelmään.
- Työvaliokunta esittää, että kriteeritekstin kuudes kappale muotoillaan seuraavasti: ”Uoman ylitykset toteutetaan niin, ettei uomaa merkittävästi muuteta ja ettei sen suuntaan muodostu vettä johtavia painanteita”.
- Työvaliokunta esittää, että kriteeritekstiin (seitsemäs kappale) lisätään seuraava kirjaus: ”Suojakaistaa koskevista vaatimuksista voidaan poiketa silloin, kun vesitalouden järjestelyt vaativat puron perkaamista ja suojakaistalla liikkumista”.
- Työvaliokunta esittää, että kriteeritekstin toinen kappale korvataan seuraavalla muotoilulla: ”Uoman ylitykset eivät ole aiheuttaneet merkittäviä vaikutuksia uoman rakenteeseen eikä uoman suuntaan ole muodostunut vettä johtavia painanteita”.
- Työvaliokunta esittää, että määritelmä 51 muotoillaan seuraavasti: ”Vesistöihin luokitellaan kuuluvan meret, järvet, lammet, joet ja purot. Puroja ovat myös pienet uomat, jossa on vettä ympäri vuoden ja kalan kulku on mahdollista. Purojen tunnistamiseen voidaan käyttää Ranta10-aineistoa ja lohikalakanta-aineistoa”.

Keskusteltiin kriteeriin liittyvistä muutostarpeista. Tuotiin esiin seuraavia huomioita ja esityksiä:

Ojamaisia, suoristettuja ja perattuja puroja koskevat vaatimukset

- ELY-keskus toi esiin, että erityisesti pienillä puroilla suojavyöhykkeen merkitys korostuu, eikä 5 metrin suojakaista turvaa vaelluskalojen elinolosuhteita tarpeeksi

hyvin. ELY-keskus toi esille, ettei 5 m suojavyöhyke ei ole yhdenkään tutkimuksen mukaan riittävä kiintoaineen, fosforin tai typen kuormituksen osalta. Muutetut purot ovat vesistöjä, joita koskevat vesienhoidon tavoitteet, eikä niiden tilaa saa heikentää. Vaelluskalat ovat riippuvaisia veden alhaisesta lämpötilasta, kutusorakoista ja uoman varsilla olevasta puustosta. Monessa vesistössä kalasto on hyvin yksipuolinen ravinnon ja uoman yksipuolisuuden vuoksi. ELY-keskus esitti seuraavaa kirjausta: ”Uomaltaan alle 2 m leveiden ojamaisten, suoristettujen ja perattujen purojen suojakaista on vähintään 5 m, mikäli ne eivät kuulu Ranta10- tai lohikalakanta-aineiston uomiin”. Tai vaihtoehtoisesti 5 m vaatimus ei olisi käytössä, vaan sovellettaisiin vaatimuksia, jotka koskevat vesistöjen ja lähteiden varteen jätettäviä suojakaistavaatimuksia. On tärkeää nimenomaan ennaltaehkäistä vaikutuksia. Jos lohikalakanta toimenpiteiden vuoksi häviää, joutuu maanomistaja asiassa käräjille.

- Tuotiin esiin, että työvaliokunnan esityksen valmistelussa on pyritty löytämään kompromissiratkaisu, joka olisi käytännössä toteuttamiskelpoinen.
- Tuotiin esiin, että uomaltaan 2 m leveitä ojamaisia puroja on runsaasti. Mikäli niiden molemmille puolille jätetään 5 m käsittelemätön vyöhyke, tavanomaisen metsänkäytön ulkopuolelle jää merkittävän suuri pinta-ala.
- ELY-keskus toi esille, että on hyvä, että kriteerissä vesistöt määritellään nyt vesilain mukaisesti ja se tulee ehdottomasti kriteerissä säilyttää.
- Keskusteltiin Ranta10-aineiston sisällyttämisestä vaatimuksiin:
 - Tuotiin esiin, että Ranta10-aineistoa voidaan hyödyntää kohteiden tunnistamisessa, mutta sen sisällyttäminen vaatimukseksi olisi käytännön kannalta hankalaa.
 - Tuotiin esiin, että Ranta10-aineiston avulla kohteet voitaisiin tunnistaa sillä tarkkuudella, että vältetään lakirikkomukset ennaltaehkäisevästi.
 - Tuotiin esiin, että Ranta10-aineisto ei indikoi eroosioherkkyttä eikä taimenkantaa eikä näin ollen ole perusteita käyttää aineistoa puustoisien suojavyöhykkeen määrittelyyn ojamaisilla, suoristetuilla ja peratuilla puroilla.
 - Tuotiin esiin, että Ranta10-aineiston sijaan ojamaisilla, suoristetuilla ja peratuilla puroilla voitaisiin käyttää lohikalakanta-aineistoa.
 - Tuotiin esille, että Ranta 10-aineiston hyödyntäminen on hankalaa, koska aineisto päivittyy. ELY-keskus huomautti, että moni muukin aineisto päivittyy ja on toki järkevää käyttää tuoreinta aineistoa.
- Esitettiin, että ojamaisille, suoristetuille ja peratuille puroille suojakaistavaatimus olisi vähintään 5 m ja suojakaistalta voitaisiin poistaa ainespuut. Poikkeuksena olisivat kohteet, joilla on aineiston mukaan lohikalakanta. Kohteilla, joilla on lohikalakanta, vaatimukset olisivat samat, kuin kriteerin vesistöjen ja lähteiden suojakaistoilla.
- Keskusteltiin tarpeesta määritellä uomiin 2 metrin raja.
 - ELY-keskus toi esille, että 2 m kokoraja on tarpeellinen, koska puroluokan vesistöihin kuuluu hyvin leveitäkin uomia, joita ei voi pitää ojamaisina. Kokoraja helpottaa kohteiden tunnistamista maastossa (mitattavissa) ja tunnistamisessa voidaan käyttää myös maastotietokantaa, jossa on erikseen omalla koodilla alle 2 m levyiset uomat. Lisäksi tehty selvitys kriteerin monimuotoisuusvaikutuksista perustui 2 m rajaan ojamaisten uomien osalta, eli tämä muotoilu vastaisi PEFC Suomen tilaamaa selvitystä suojavyöhykkeen vaikutuksista. 2 m raja on kompromissiratkaisu, eikä sitä tulisi poistaa. ELY-keskus korosti, että ahvenen lihaksen elohopeapitoisuudet ylittävät monessa vesistössä niille asetetun laatu normin ja riittävillä suojavyöhykkeillä voidaan vähentää myös elohopean huuhtoutumista avohakkuualueilta vesistöihin ja sitä kautta parantaa ekologisen tilan lisäksi myös pintavesien kemiallista tilaa.
 - Tuotiin esiin, että puro on vesistö riippumatta siitä, onko sen leveys alle tai yli 2 m ja esitetty raja on toimijan näkökulmasta keinotekoinen. Mikäli lohikalakanta-aineistoihin voitaisiin sitoutua, käytännön hankaluutta aiheuttavasta uoman leveyden metrirajasta tulisi luopua.
- Käydyn keskustelun perusteella laadittiin seuraava muotoilu: ”Uomaltaan alle 2 m leveiden ojamaisten, suoristettujen ja perattujen purojen suojakaista on vähintään 5 m.

Suojakaistoilta runkopuut voidaan poistaa. Poikkeukset eivät koske uomia, joissa on luontaisesti lisääntyvä lohikalakanta. Suojakaistan muut yllä luetellut vaatimukset ovat voimassa”. Laaditun muotoilun lisääminen sai kannatusta.

Norojen huomioiminen

- ELY-keskus toi esiin, että noroihin liittyvän työvaliokunnan esityksen lisäksi norot tulisi huomioida kriteerissä myös muulla tavoin. Valvonnassa on tullut esiin, että norojen yli ajetaan. ELY-keskus toi esiin, että kirjaus tulisi tuoda kriteeriin lain vaatimusten mukaisessa muodossa, esimerkiksi seuraavasti: ”Uoman, mukaan luettuna norot, ylitykset toteutetaan niin, ettei uomaa merkittävästi muuteta ja sen suuntaan muodostu vettä johtavia painanteita”. Esitystä perusteltiin norojen merkittävällä vaikutuksella alapuolisiin vesistöihin. Noroja on käytännön työssä ylitettävä, mutta siitä ei tule aiheutua merkittävää vaikutusta. Toisena vaihtoehtona ELY-keskus esitti määritelmiin kirjattavaksi, että uomalla tarkoitetaan jokia, puroja tai noroja.
- Tuotiin esiin, että työvaliokunta lisäsi kriteeriin noroja koskevan kirjauksen. Asia on huomioitu tämän lisäksi kriteerissä 10. Työvaliokunnan esityksessä uomien ylityksiä koskevassa kirjauksessa ei ole mainittu erikseen noroja, koska ne sisältyvät kirjauksen mukaisiin uomiin.
- ELY-keskus toi esiin, että norojen huomioiminen sisältyy vesilakiin, ei metsälakiin. Metsälain kohteet huomioimalla, jää moni vesilain nojalla suojeltu noro huomioimatta. Norot tulee huomioida kriteerissä nykyistä paremmin. ELY-keskukselle ei riitä, että norot on huomioitu viittaamalla kriteeriin 10. Lainsäädäntötason noudattaminen tulee varmistaa tarkemmalla kriteerimuotoilulla ja ennaltaehkäisten vaikutuksia. Mikäli lakeja noudatetaan, niin kuin standardityöryhmässä on useasti tuotu esille, ei ko. tarkennukselle pitäisi olla mitään estettä. ELY-keskus on aiemmin esittänyt kriteerin vaatimukseksi hyvän metsänhoidon suositusten mukaista 5 m suojakaistaa, jota ei ole hyväksytty. Nyt esitetty muotoilu olisi kompromissiratkaisu ja vastaisi lain vaatimusta mutta mahdollistaisi yli ajamisen.
- Esitettiin, että työvaliokunnan esitykseen ei olisi tarpeen tehdä muutoksia, mikäli siihen lisättäisiin viittaus määritelmiin, jossa täsmennettäisiin, että uomilla tarkoitetaan jokia, puroja ja noroja. Esitys sai kannatusta, mutta lisäyksen hyväksymisestä päätettiin jatkaa keskustelua seuraavassa kokouksessa.

Purojen perkaamista koskevat vaatimukset

- ELY-keskus toi esiin, että työvaliokunnan esitys ei vastaa vesilain vaatimuksia. Kirjausta olisi tarpeen täsmentää.
- Tuotiin esiin, että lain mukaan puroja voidaan perata silloin, kun lain edellytykset täyttyvät. Olennaista on huomioida, että vesilain mukaista perkausta tehtäessä ei välttämättä pystytä noudattamaan suojakaistoja koskevia vaatimuksia. Esitettiin seuraavaa muotoilua: ”Suojakaistaa koskevista vaatimuksista voidaan poiketa silloin, kun vesilain mukaiset vesitalouden järjestelyt vaativat puron perkaamista ja suojakaistalla liikkumista”.
- Todettiin, että purojen perkaamista koskevaa kirjausta on tarpeen täsmentää. Sovittiin, että ELY-keskuksen ja Metsäteollisuus ry:n edustajat laativat seuraavaan kokoukseen käsiteltäväksi uuden muotoilun purojen perkaamista koskeviin vaatimuksiin.

Vesiensuojelutoimenpiteiden toteutus tilanteissa, joissa vettä johdetaan laskuojaan

- ELY-keskus toi esille, että kriteeritekstin viimeisessä kappaleessa tulisi mainita, että tilanteissa, joissa vesiä johdetaan laskuojaan, tulee tehdä ojitussilmoitus.

Puheenjohtaja totesi, että kokoukselle varattu aika on käytetty ja kriteerien käsittelyä varten on tarpeen järjestää uusi kokous.

Johtopäätökset:

- Korvataan kriteeritekstin kolmas kappale seuraavalla kirjauksella: ”Uomaltaan alle 2 m leveiden ojamaisten, suoristettujen ja perattujen purojen suojakaista on vähintään 5 m. Suojakaistoilta runkopuut voidaan poistaa. Poikkeukset eivät koske uomia, joissa on luontaisesti lisääntyvää lohikalakantaa. Suojakaistan muut yllä luetellut vaatimukset ovat voimassa”.
- Hyväksyttiin seuraava työvaliokunnan esityksen mukainen noroja koskeva kirjaus lisättäväksi kriteeritekstiin: ”Norojen läheisyydessä toimitaan kriteerin 10 vaatimusten mukaisesti”. Kirjauksessa viitataan kriteerin 10 vesilain vesiluontotyyppien määritelmään.
- Jatketaan keskustelua siitä, onko määritelmiin tarpeen lisätä uomia koskeva määritelmä, joka liittyy kriteeritekstin uoman ylityksiä koskevaan vaatimukseen.
- ELY-keskuksen ja Metsäteollisuus ry:n edustajat laativat purojen perkaamista koskevan esityksen käsiteltäväksi seuraavassa kokouksessa.
- Jatketaan keskustelua kriteerin muutostarpeista avoimna olevien kohtien osalta seuraavassa standardityöryhmän kokouksessa.

4) Muut asiat

Tuotiin esiin, että johdantotekstiä ei ehditty käsittelemään kokouksessa ja siihen voidaan toimittaa sihteerille huomioita 18.12.2020 mennessä. Sihteeri tiedottaa asiasta erikseen tarkemmin asiasta standardityöryhmälle.

Kokouksessa ei käsitelty alkuperäisen asialistan mukaisia asiakohtia 4–7 ja ne käsitellään seuraavassa kokouksessa.

5) Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.35.

Vakuudeksi

Paavo Pelkonen
puheenjohtaja

Hannes Pasanen
sihteeri

Liitteet

Liite 1. Kokouksen perusteella päivitetty standardiluonnos.
Liite 2. Pöytäkirjaan lisättäväksi esitetyt kirjaukset.